

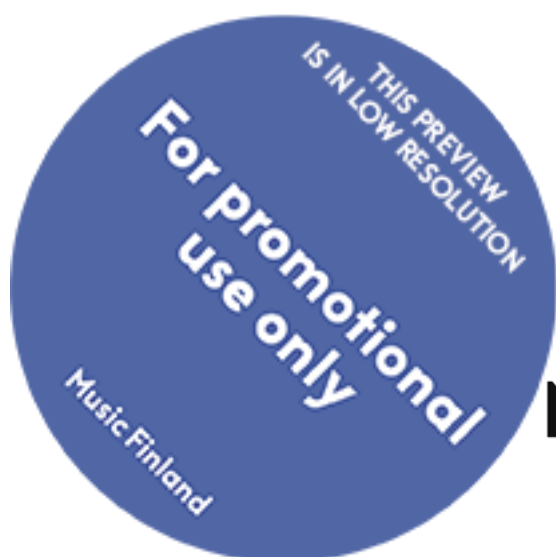
Inkeri Jaakkola

Rakkaus oli aluksi helppoa

Laulusarja Hafez'n runoihin

(Hafez, translated by Jaakko Hämeen-Anttila)

2011



Music Finland

Copyright © by the Composer

All Rights Reserved

No part of this publication may be copied
or reproduced in any form or by any means
without the prior permission of the composer

Distribution:
Music Finland
Music Library
Urho Kekkosen katu 2 C, 6th floor
FI-00000 Helsinki
Finland

musiclibrary@musicfinland.fi
www.musicfinland.fi

Helsinki, 2016



Inkeri Jaakkola: *Rakkaus oli aluksi helppoa*

- neljä laulua Hafezin runoihin

Laulusarjan *Rakkaus oli aluksi helppoa* (2011) runot kertovat kaipuusta ja rakastetun ikävästä, mutta laajenevat syvälliseksi pohdinnaksi elämän katoavuudesta. Persialaisen 1300-luvun runoilijan Hafez'n teksteissä maallinen, eroottinen rakkaus ja mystiikka, rakkaus Jumalaan, kietoutuvat toisiinsa: maallinen rakkaus on aavistus täydellisestä, jumalallisesta rakkaudesta.

Teoksen sävellyksellinen lähtökohta on persialaisen runouden ja musiikkiperinteen yhdistäminen länsimaisen nykyaikamusiikin piirteisiin. Sävellysprosessin virikkeeksi suunnittelin kaksi toisiaan kaikin tavoin kontrastoivaa, runosisäلتää ilmentävää vokaaliteylyä. Tenorisolistin – runoilijan – osuus on suomenkielinen, lähinnä totaalkromaattiseen, atonaaliseen harmoniaan perustuva ja rytmiikaltaan selkeä. Mezzosopraanon – kaipauksen kohteen – persiankielinen osuus jäljittelee itämaista, vapaasti *makam*-säveliköllä resitoivaa ja motiivitoistoon perustuvaa laulutapaa. Kamariyhtyeen instrumentit tukevat kumpaakin musiikillista kieltä; tilanteen mukaan joko yhtäaikaaisesti tai vuorotellen.

Kahden kulttuurin kohtaamisessa syntyy väistämättä kitkaa. Kun kulttuuriset elementit asetetaan vuoropuheluun tasavertaisina, prosessi voi tehdä näkyväksi ennen havaitsemattomia yhteyksiä ja luoda myös aivan uusia merkityksiä.



Hafez: persiankielisten säkeiden ääntämisohjeet

Â, Û jne ovat pitkiä vokaaleja. Pitkä â ääntyy vahvasti O:hon päin (Å)

Lyhyt a ääntyy suomen Ä-tä vastaavana

J kuten englannin J (John)

Q takainen K, myös kuten GH (seur.)

GH takainen, ranskalaistyyppinen R (kuten roi); saksan soinnillinen vastine (kuten ach, mutta soinnillisena)

ZH suhuässä soinnillinen vastine, kuten ranskan J (je)

Rakkaus oli aluksi helppoa

Kuulehan, poika,
kaada viiniä,
tarjoile meille

alâ ya ayyuhâ s-sâqî
adir ka'san
wa-nâwilhâ

Anna viinin värjätä
rukousmatto
jos maagien vanhin käskee.
Vaeltaja
tuntee tien, tavat ja asemat.

be-mei sajjâde rangîn kon
garat pîr-e moghân gûyad
ke sâlek
bî-khabar nabvad
ze-râh-o rasm-o manzelhâ

Kun kerran kohtaat
rakkaasi,
jätä maailma,
jätä kaikki!

matâ mâ talqa
man tahwâ
da'id-dunyâ wa-ahmilhâ

Jos tuo Shirazin turkkilainen

Tarjoilija!
Kaada viimeiset pisarat!
Voi!

Be-deh sâghi
Mey-e bâghi
Feghân!

Kunpa nuoruus olisi ikuinen

Oi tuskaa ja piinaa

derîghâ hastatâ dârdâ

Nousen nuorena jälleen

Milloin saan kuulla
että pääsen luoksesi.

mozhd-e ye wasl-e to kû

Herra, anna johdatuksen jätän
sataa yhä
ennen kuin nousen tomuna
katoan maailmasta.

ya rabb-az abr-e hedâyat
be-rasân bârânî
pîsh-tar zânke chu gardî
ze-jahân bar khizam



Hafez; esitysohjeita

Oboen stemmassa a^1 , e^2 , h^2 on tarkoitettu soitettaviksi 5 – 10 Hz normaalia matalampina; ei siis ¼-sävelaskelta, kuten merkistä voisi päätellä. M-kirjain viittaa multifoniin.

Huilun stemmassa a^1 , e^2 , h^2 on tarkoitettu soitettaviksi 5 – 10 Hz normaalia matalampina; ei siis ¼-sävelaskelta, kuten merkistä voisi päätellä. Huilulle on merkitty joitakin hitaita glissandoja.

Cembalo viritetään 440 Hz standardilla muutoin tasavireiseksi, mutta A, e, h, a^1 , e^2 , h^2 viritetään 5 Hz normaalia matalammiksi. Suuri osa akordeista soitetaan arpeggiona, ei kuitenkaan kaikkia.

Darbugan stemma on viitteellinen. Soittaja saa varsin vapaasti improvisoida tyyliin sopivia kuvioita rytmisen rungon elävöittämiseksi erityisesti ilmaisullisissa huippukohdissa. Samoin kuvioiden painolliset ja painottomat rytmit on tarkoitus erotella soinnin ja äänenkorkeuden vaihdoksin. Kadenssia ei ole kirjoitettu ollenkaan, sen saa soittaja muotoilla vapaasti.

Sellolla normaali viritys ja sävelikkö.

Mezzosopraanon teksti on persiankielinen; ääntämisohjeet ohessa. Mezzosopraano on runoilijan rakastettu tai hänen rakkautensa kaivattu kuvajainen. Hafezin tekstissä maallinen, eroottinen rakkaus ja mystiikka, rakkaus Jumalaan ovat kietoutuneet toisiinsa. Siksi persiankielisiin mezzosopraanon säkeisiin on sisällytetty rukoukset; maallinen rakkaus on aavistus taivaallisesta, ikuisesta rakkaudesta. Mezzosopraano on siis runon mukaisesti ”suloinen Jumalan kuva”. Esityksessä pitäisi jäljitellä itämaista laulutapaa runsaalla, toisinaan liioitellulla vibratolla, korukuvioilla, glissandoilla ja rytmisesti mahdollisimman vapaalla resitaatiolla. Osa näistä elementeistä on merkitty stemmaan, mutta omaa tulkintaa voi lisätä mukaan.

Baritonin (tenori) stemmassa on muutamissa puheenomaisissa kohdissa mikrintervalleja, joita ei tarvitse sovittaa oboen tai huilun sävelikön mukaisiksi. Rytmisesti esitys saa olla mahdollisimman vapaa, paitsi muutamissa ostinato-rytmillä säestetyissä jaksoissa täytyy olla tarkempi. Esityksessä ei tavoitella itämaisia sävyjä; tenorin osuus on tyyllillisesti ja rakenteellisesti mezzosopraanon roolia kontrastoiva.

Cd-äänitiedosto on tarkoitettu vain harjoituksen tueksi, jonkinlaisen kokonaiskuvan saamiseksi. Sen tempot ovat viitteellisiä, ja kaikkia temponvaihdoksia, hidastuksia ym ei ole edes playbackissa toteutettu. Toivottua viritystä on jäljitelty vain viimeisessä osassa, mutta ohjelma ei tunnista niin pientä taajuuden muutosta kuin olisi tarvis. Lopullisesti oboen ja huilun sävelikkö täytyy väärtää vasta harjoituksissa; joissakin kohdin ehkä harmonian liiallisen vääristymisen vuoksi on vaihdettava normaalivireeseen.



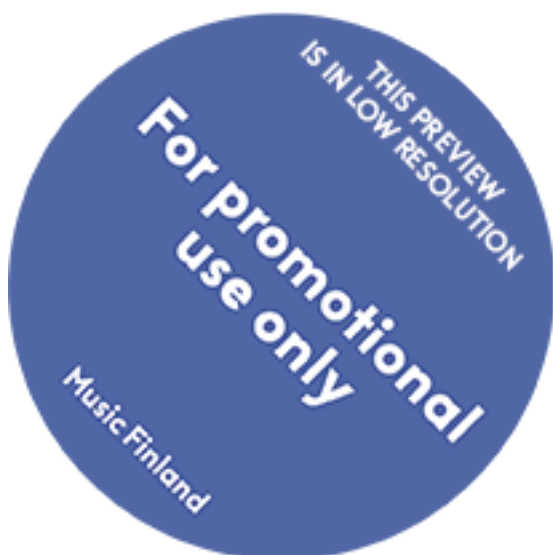
Inkeri Jaakkola: *Rakkaus oli aluksi helppoa*

- four songs on Hafez' poems

The poems of Hafez talk about passion and longing for beloved, yet they mirror longing for eternal life and paradise as well. Hafez, in his text written in the 14th century Persia, shows how mundane, erotic love is a reflection of divine, perfect love of God.

For my composition *Rakkaus oli aluksi helppoa* (2011) I have picked poems from several works by Hafez, translated in Finnish by professor Jaakko Hämeen-Anttila who kindly helped me with the texts and also gave advice for the pronunciation. In *Rakkaus oli aluksi helppoa* I wanted to combine two different musical languages: the Oriental tradition and the contemporary European style. The baritone sings his atonal, rhythmic part in Finnish. The mezzo-soprano's freely reciting part follows Oriental *makam* in ancient Persian. The instruments of the ensemble support either European or Oriental musical language in turn.

It is not surprising that a cultural chiasm provokes some inconveniences. If the cultural elements have been treated as equal, valuable and interacting components, the creative process can turn into finding connections and similarities instead of holding on the cultural differences.



Instructions for the performers

Oboe a^1 , e^2 , h^2 5 – 10 Hz lower than normal intonation. M = harmonics

Flute a^1 , e^2 , h^2 5 – 10 Hz lower than normal intonation

Cembalo must be tuned on $a^1 = 440$ Hz, but A, e, h, a^1 , e^2 , h^2 must be tuned 5 Hz lower than normally. Arpeggios as indicated.

Darbugas part includes only the most important information; additional improvisation is recommended. The cadenza is a free, oriental style improvisation.

Violoncello with normal tuning.

Pronunciation

Â, Û are double vowels. Double â is pronounced more like o.

a as in the word "land" in English

J as "John" in English

O as Koud GH

GH as R "roi" in French; as "ach" in German

ZH as J "je" in French



Rakkaus oli aluksi helppoa

Kuulehan, poika,
kaada viiniä,
tarjoile meille

alâ ya ayyuhâ s-sâqî
adir ka'san
wa-nâwilhâ

Anna viinin värjätä
rukousmatto
jos maagien vanhin käskee.
Vaeltaja
tuntee tien, tavat ja asemat.

be-mei sajjâde rangîn kon
garat pîr-e moghân gûyad
ke sâlek
bî-khabar nabvad
ze-râh-o rasm-o manzelhâ

Kun kerran kohtaat
rakkaasi,
jätä maailma,
jätä kaikki!

matâ mâ talqa
man tahwâ
da'id-dunyâ wa-ahmilhâ

Jos tuo Shirazin turkkilainen

Tarjoilija!
Kaada viimeiset pisarat!
Voi!

Be-deh sâghi
Mey-e bâghi
Feghân!

Kunpa nuoruus olisi ikuinen

Oi tuskaa ja piinaa

derÎghâ hastatâ dârdâ

Nousen nuorena jälleen

Milloin saan kuulla,
että pääsen luoksesi?

mozhde-ye wasl-e to kû

Herra, anna johdatuksen pilven
sataa ylleni
ennen kuin nousen tomuna
katoan maailmasta.

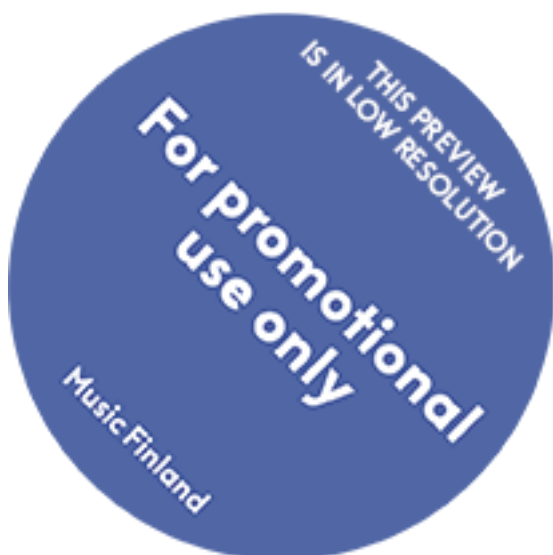
ya rabb-az abr-e hedâyat
be-rasân bârânî
pîshtar zânke chu gardî
ze-jahân bar khizam



Inkeri Jaakkola

Rakkaus oli aluksi helppoa

1. Rakkaus oli aluksi helppoa
2. Jos tuo Shirazin turkkilainen
3. Kunpa nuoruus olisi ikuinen
4. Nousen nuorena jälleen





1. Rakkaus oli aluksi helppoa

3

Hafez, suom. J. Hämeen-Anttila

Inkeri Jaakkola

Moderato

Flute

Oboe *mp*

Darbuga

Mezzo-soprano

Bari-tone

Cembalo *mf* laissez vibrer

Violoncello **Moderato**

A - lâ - yâ ay - yu-hâ -

Kuu - le-han, poi-ka! Kaa-da vii-ni-ä, tar - joi - le meil le!

8

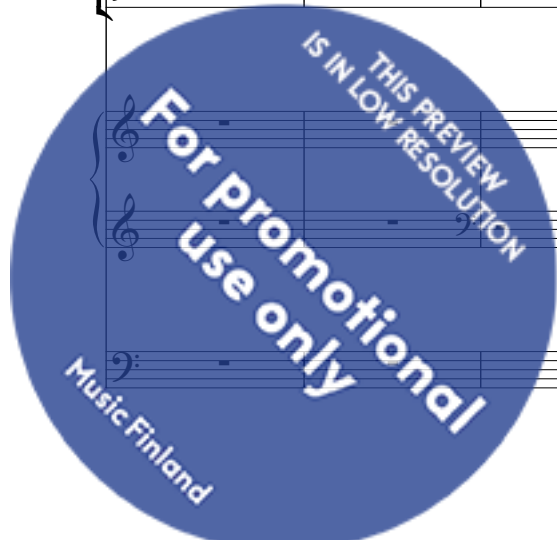
gliss.

gliss.

s sâ-qî, a - dir ka - san wa - nâ wil - hâ!

Poi - ka! Tar - joi - le meil - le!

3 3 3 5 rit.



14

p

mp

Rak - ka-us o-li

pp *p*

sul pont. ord.

21

p *ff*

mp

a-luk-si help - poa. Vas-ta sit-ten al-koi-vat

mp

sul pont.



26

p, poco a poco cresc. *gliss.* *gliss.* *mp*

mp

Be -

vai-keu-det. Sy - dä-met vuo-ta-vat ver - ta

poco a poco ord. *sul pont.*

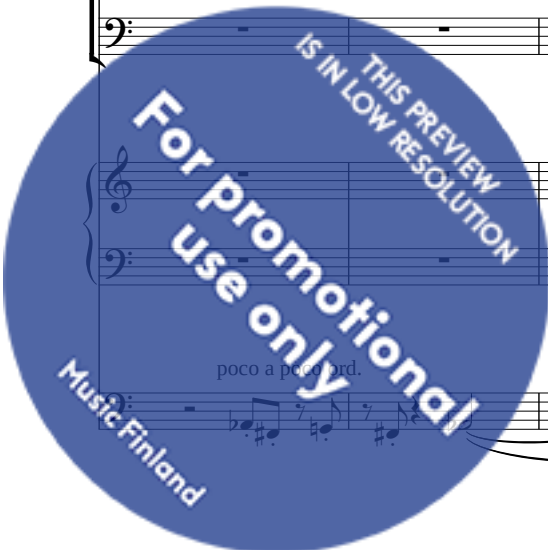
32

mf

mei säjj-â - de ran - - gîn kon Garat

i-tä-tuu-len kan-ta - es-sa

poco a poco ord. *pizz.* *mp* *f*



38

gliss. *mf* *f*

pîr - e - e moghân gûyad Ke sâlek bî-kha - bar nab-vad ze

mf *cresc.* *3* *cresc.* *3*

mys kin tuok-su-a, tuok-sua hoh - ta - vis - ta ki - ha - rois - ta;

arco, ord. *mf* *mp* *p* *mf*

44

f *3* *gliss.* *gliss.*

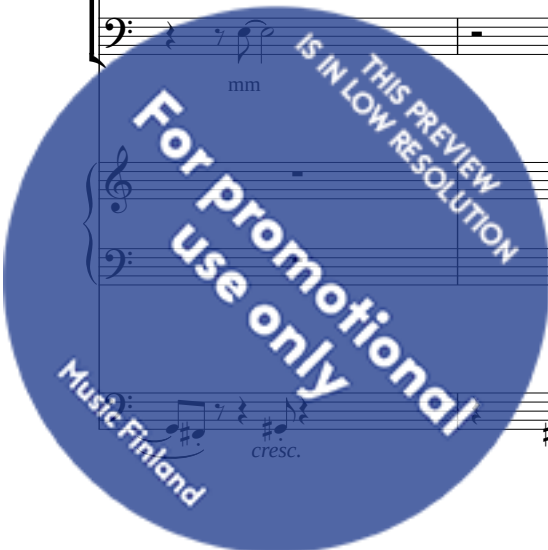
râh - orasm o man - zel - hâ.

f *3* *5* *3* *mf* *mp*

ki-ha - rois - ta!

mm *f*

cresc. *f*



50

cresc.

mp *espressivo e cresc.* *ten.*

Mi-tä le-po-a, mi-tä rau-haa_ o - li - si rak-kaa-ni luo - na?_ Jo - ka het - ki

55

f *misterioso, sonore*

f *tempo* *mf* *cantabile*

kel-lot kilk-kaa-vat. Si-to-maan sa-tu-la - vöi - tä! Pi - me - ä

f *mp, cresc.*

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION
For promotional
use only
Music Finland

60

mp

mf

Kesâlek bî-kha - bar nab - vad ze-

yö, kor - ke - at aal - lot,

f

mf

f

mf

65

mf

f

ff

râh - orasm o man - zel - hâ.-

pyör teen kau - hut

ff

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION

For promotional
use only

Music Finland

68 Andante $\text{♩} = 74$

cresc. *ff*

ten.

Mi - tä-pä ran - nal - la sii - tä kai - kes-ta tie - det - täi-siin!

dolce *mp*

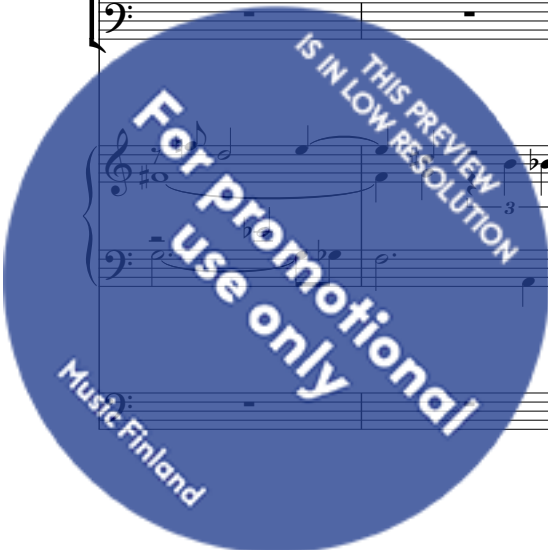
Andante $\text{♩} = 74$

73

p

It-sek-kyy-te-ni täh-den te-ot vei-vät mi-nul - ta mai - neen,

poco a poco piu espr.



10
78

agitato e poco a poco stringendo

mf Ha

to-si-aan: Kuin-ka py-syi-si sa-las-sa se, mis-tä ka aik-ki-al la ko-his-taan

83 tempo primo ♩=80

mf *f* *f* *mf* *resitando, gliss.*

fez! Ha - fez! Ma - - tâ - a ma

mf *appassionato, poco a poco cresc.*

Kun ker - ran; ker - ran koh

tempo primo

ff *mp*

For promotional use only
THIS PREVIEW IS IN LOW RESOLUTION
Music Finland

88

mf *f* *mf* *f* *f*

tal - qa man tah - wâ, - da'id da' -
- taat rak - kaa - si, jä tä maail - ma,

92

ff *f* *ff* *ff*

id dūnyâ wa - ah mil - - hâ!
maail Jä - tä, jä - tä kaik - ki!



2. Jos tuo Shirazin turkkilainen

1 **Giocoso** (♩=216)

First system of the musical score. It features a piano introduction with a 7/8 time signature. The piano part consists of a continuous eighth-note pattern. The violin and viola parts have melodic lines with dynamic markings *mp* and *mf*. The cello and double bass parts play a harmonic accompaniment. The system includes a repeat sign and a double bar line.

mp *mf*

p *mp* *mf*

Giocoso (♩=216)
sul pont. *simile*

p *cresc poco a poco* *mf*

Second system of the musical score, starting at measure 8. It continues the piano introduction with the same eighth-note pattern. The violin and viola parts have melodic lines with dynamic markings *mp* and *mf*. The cello and double bass parts play a harmonic accompaniment. The system includes a repeat sign and a double bar line.

mp *mf*

p *mf*



15

mp

mp

mf

Jos tuo Shi-raz-in turk - ki-lai - nen vas - tai - si

mp

21

espress.

3

rak - kau - tee - ni, an-tai-sin Sa-mar-kan-din ja Bu-ha - ran hä-nen kau - neus -

3



Poco meno mosso

27

poco a poco più espressivo *poco rit.*

dim. *poco rit.*

mp espress.

Be - de - eh sâghi, mey e - e - e bâghi! Be -

pil - kus - taan! kau- neus - pil - kus - taan!

poco rit.

dim. *poco rit.* *p*

Poco meno mosso
ord.

33

pp

- deh sâghi, mey - e - - - - bâg - hi! Sâ - ghi!

dolce *5* *3*

Pa - ra - tii - sis - o - le ver - taa Rok - na - ba - din

mp

cresc.

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION
For promotional
use only
Music Finland

37

mp

Sâghi! Sâghi! Me - eye e e e

ran - noil - le, Mo - sal - lan ke - doil - le!

41

p

give a signal for oboist to start playing

cresc. poco a poco

cadenza ad lib. max 2 minutes

cadenza

bâ ghi, mey - e

Mo - sal - lan ke - doil - le!

cadenza

cresc.



47 **a tempo**

mp *mf*

mf

mp Fe - ghân, *mf* *cresc.* fe - ghâ - ân, fe -

mf Su loi - sen-röyh-ke-ät mus - ta - lai-set

a tempo

mf

53

f *mp* *molto vibrato, poco a poco cresc.*

- ghâ - ân! Fe - ghân! Be -

cresc. *f* vat kau - pun - gin se-kai - sin

mp, leggiero *poco a poco espressivo*

57

de - eh sâ ghi! Mey - e bâ - â - ghi! Fe - ghân!

Ryös- tä-vät kär - si-väl - li - syy -

f *mf* *ff* *p* *f*

61

Fe - ghân! Fe - ghân!

nin kuin turk - ki-lai - set ruo - ka - pöy - dân!

f *ff* *ff* *cantabile* *ff*



3. Kunpa nuoruus olisi ikuinen

1 Lento ♩ = 70

Musical score for the first system of 'Kunpa nuoruus olisi ikuinen'. The score is in 3/4 time, marked 'Lento' (♩ = 70). It features a vocal line and piano accompaniment. The vocal line begins with the lyrics 'Kun-pa vain nuo - ruu-den viit - ta o - li - si'. The piano accompaniment includes a bass line with a 'mp' (mezzo-piano) dynamic and a treble line with 'espress.' (espressivo) and 'mp' markings. A 'simile' marking is present in the bass line of the piano part.

Musical score for the second system of 'Kunpa nuoruus olisi ikuinen'. The score continues from the first system, marked 'Lento' (♩ = 70). It features a vocal line and piano accompaniment. The vocal line begins with the lyrics 'i-kui-nen! Kun-pa täs - sä jo - es-sa vir tai-si lo-put-to-mas-ti'. The piano accompaniment includes a bass line with a 'mp' (mezzo-piano) dynamic and a treble line with 'tr' (trill) and '3' (triple) markings. A 'simile' marking is present in the bass line of the piano part.

i-kui-nen!

Kun-pa täs - sä jo - es-sa vir tai-si lo-put-to-mas-ti

simile

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION
For promotional
use only
Music Finland

Piú mosso

14

liberamente, leggiero

5

3

9

9

e-lä-män vet - tä

leggiero

Piú mosso

Poco stringendo

18

9

mf

mf *doloroso, espressivo*

De - e - ri - gha, has - ra -

legato

5

espress.

Poco stringendo



23

ta, dar da! De - ri - gha, has -

Niin vain on pak - - ko e-ro-ta su - vus - ta,

f *f agitato* *cresc.*

26 **Tenuto** **Meno mosso**

ra - ta, dar - da!

tä - vis tä. Niin on tai - vas meil - le mää-rän-nyt.

ff *p* *ppp*

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION
**For promotional
use only**
Music Finland

4. Nousen nuorena jälleen

1 Vivace ♩.=68

Musical score for "4. Nousen nuorena jälleen". The score is in 6/8 time, marked "Vivace" with a tempo of ♩.=68. It features a piano introduction with a melody in the right hand (marked *mp*) and a rhythmic accompaniment in the left hand (marked *mf*). The piano part is marked *leggiere*. The vocal line enters with the lyrics "Mil-loin, mil - loin" (marked *mp*). The score continues with a piano accompaniment and a vocal line.

Musical score for "4. Nousen nuorena jälleen" (continued). The score is in 6/8 time, marked "Vivace" with a tempo of ♩.=68. It features a piano introduction with a melody in the right hand (marked *mp*) and a rhythmic accompaniment in the left hand (marked *mf*). The piano part is marked *leggiere*. The vocal line enters with the lyrics "saan kuul - la, et - tä pää-sen luok-se si? Mil - loin voin" (marked *mf*). The score continues with a piano accompaniment and a vocal line.



11



mp *cresc.*

pae - ta, py - hä lin - tu, maail - man, maa - il - man pau-las-ta?

16



f *mp*

rak - kau - des - sa saan, saan ol - la or - ja -



21

cresc. poco a poco *f*

resitando Yâ

si, hyl - kää n maail - - man, maail - man - kaik - - keu - den

26

Poco meno mosso

dim.

p *liberamente*

rabb - - az abr - e he - dâ - yat, be - ra

her ru

Poco meno mosso



33

p liberamente *f*

- sân bâ - râ - nî. Pîsh -

leggero mp

3

39

p

tar zân - ke chu gar - dî - î ze - ja - hân ze

5

3

3

3

3

4

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION

For promotional
use only

Music Finland

44

ja - hân bar khî - sam

Is-tu hau-ta-ni ää - reen, mal - ja vii-ni-ä kä-des-sä, soit - ta - ja mu ka na - si

mf *p* *p*

liberamente

48

Is-tu hau-ta-ni ää - reen, mal - ja vii-ni-ä kä-des-sä, soit - ta - ja mu ka na - si

p *pizz.*



52 *mf* *a tempo*

mp espressivo

Kun tun - nen

arco, sul pont. a tempo

57 *f* *mp* *mf*

tuok-su - si, nou - sen hau - das - ta tans - si

mp

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION
For promotional
use only
Music Finland

61

en. Nou - se, näy - tä mi-nul - le var - - ta -

f *mp* *mf* *f*

66

lo - si, su - loi-nen ju - ma-lan - ku - va, ja mi - nä tans - sin pois maa - il -

mf *dolce, tenuto* *leggiero* *cresc.*

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION

For promotional
use only

Music Finland

71

mf *f* *ff* *misterioso*

Ha - fez! Ha - fez!

mas - ta! O - len jo

appassionato

f

75

mp *p* *poco a poco cresc.* *gliss. gliss.* *mf*

Ma - - - tâ - - - mâ tal - qa man tah -

appassionato

van - ha. O - ta mi - nut tiu - kas - ti sy - lei - lyy -

mf *mf* *mf*

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION
For promotional
use only
MusicFinland

79

f

mf 3

poco a poco cresc.

f 5

f

mf

poco a poco cresc.

f

cresc.

wā

da'id

da' -

si,

niin

nou

sen

vie -

f

mf 3

f

mf 3

f

81

cresc. 3

rit. 5

ff

cresc. 3

rit. 5

ff

f

rit.

f 3

rit. 5

ff

id

dunyā

wa - ah_

mil

hā!

tā -

si

rit.

nuo -

re -

na

jäl - leen!

cresc. non marcato 3

rit. 3

ff

f

rit.

ff

THIS PREVIEW
IS IN LOW RESOLUTION

For promotional
use only

Music Finland